

Ajankohtaista ennallistamissuunnitelma valmistelun Kaupunkiympäristöt –teemaryhmästä (TR3)

Virve Hokkanen

Kansallisen luonnon monimuotoisuuden työryhmän kokous 1/2026, 28.1.2026

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Artikla 8 ei
velvoita
kaavoitusta

EU:n ennallistamisasetus artikla 8 (kaupunkiympäristöt)

Kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreä ja latvuspeitto:

- ei nettohävikkiä 2030 saakka
- **kasvava kehityssuunta 2031 alkaen**
 - kaupunkivihreä kansallisella tasolla
 - latvuspeitto kullakin kaupunkiekosysteemialueella kunnes **tyydyttävä taso** on saavutettu.

Nettohävikkitarkastelun ulkopuolelle voidaan jättää kaupunkiekosysteemialueet, joissa kaupunkivihreän osuus ylittää 45 % ja puuston latvuspeitto 10 %.

Jäsenvaltio
määrittelee

Jäsenvaltio
määrittelee

Suomessa artikla 8 koskee 67 kuntaa

Artiklakuntien UCC-alueiden kaupunkivihreän (ka n. 64 %) ja latvuspeiton (ka n. 27 %) osuudet vuonna 2023.

Espoo	Kauniainen	Muurame	Seinäjoki
Forssa	Kemi	Naantali	Tampere
Hamina	Kempele	Nokia	Tornio
Hanko	Kerava	Nurmijärvi	Turku
Heinola	Kirkkonummi	Oulu	Tuusula
Helsinki	Kokkola	Paimio	Ulvila
Hyvinkää	Kotka	Pietarsaari	Uusikaupunki
Hämeenlinna	Kouvola	Pirkkala	Vaasa
Iisalmi	Kuopio	Pori	Valkeakoski
Imatra	Kuusamo	Porvoo	Vantaa
Joensuu	Lahti	Raahe	Varkaus
Jyväskylä	Lappeenranta	Raasepori	Ylivieska
Järvenpää	Lapua	Raisio	Ylöjärvi
Kaarina	Lempäälä	Rauma	
Kajaani	Lieksa	Riihimäki	
Kangasala	Lohja	Rovaniemi	
Kankaanpää	Maarianhamina	Salo	
Karkkila	Mikkeli	Savonlinna	

Asetuksen kirjaukset ja komission ohjeet kaupunkiekosysteemialueista

[Ennallistamisasetuksen](#) artiklan 14 mukaan kaupunkiekosysteemialueiden rajaamiseen on useita vaihtoehtoja:

14 artikla, Kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatiminen

“4. Jäsenvaltioiden on määritettävä ja kartoitettava 8 artiklassa tarkoitetut kaupunkiekosysteemialueet kaikkien kaupunkiensä, pienempien kaupunkiensä ja esikaupunkiensä osalta. Kaupungin tai pienemmän kaupungin ja esikaupungin kaupunkiekosysteemialueeseen kuuluvat:

a) koko kaupunki tai pienempi kaupunki ja esikaupunki; tai

b) kaupungin tai pienemmän kaupungin ja esikaupungin osat, mukaan lukien vähintään sen kaupunkikeskukset, kaupunkiklusterit ja, jos asianomainen jäsenvaltio katsoo sen asianmukaiseksi, kaupungin lähialue.

Jäsenvaltiot voivat yhdistää kahden tai useamman vierekkäisen kaupungin tai kahden tai useamman vierekkäisen pienemmän kaupungin ja esikaupungin tai molempien kaupunkiekosysteemialueet yhdeksi näille kaupungeille tai pienemmille kaupungeille ja esikaupungeille yhteiseksi kaupunkiekosysteemialueeksi.”

Artiklan 3 mukaan lähialueen määrittelyssä tulisi soveltaa 1 km ohjeellista etäisyyttä:

3 artikla, Määritelmät

“Tässä asetuksessa tarkoitetaan:”

“19) ”kaupunkien lähialueilla” kaupunkikeskusten tai kaupunkiklustereiden viereisiä alueita, mukaan lukien vähintään kaikki alueet, jotka sijaitsevat enintään yhden kilometrin etäisyydellä kyseisten kaupunkikeskusten tai kaupunkiklustereiden ulkorajoista ja jotka sijaitsevat samassa kaupungissa, pienemmässä kaupungissa tai esikaupungissa kuin kyseiset kaupunkikeskukset tai kaupunkiklusterit;”

[Ennallistamissuunnitelmaportaalin Q&A-osiossa](#) ja Art 8 menetelmäohjeessa komissio kuitenkin ohjeistaa, että mahdollisille tiiviitä alueita ympäröiville lähialueille ei ole ala- tai ylärajaa:

“Komission NRR portal Q&A: How can peri-urban areas be accounted for?

As Member States are free to establish their urban ecosystem area (UEA) boundaries anywhere within the LAU - as long the UAE consists of at least the urban centres and urban cluster – there is no obligation to set any specific peri-urban area (at 1km, or any other distance). It is, however, strongly recommend that a peri-urban area is included around the built-up area of the city to avoid any unwanted displacement of development to an area just outside the current built-up area.”

Kaupunkiekosysteemialueiden määrittelyn eteneminen

- Kaupunkiekosysteemialueiden rajauksia koskeva 2. kommenttikierros kunnille on avoinna 30.1.2026 saakka, jotta kunnat voivat tarvittaessa tarkistaa ensimmäistä rajausehdotustaan.
- Edellisellä kierroksella saadun palautteen pohjalta ja teemaryhmän 3 kokouksessa 12.12.2025 tehdyn linjauksen mukaisesti esitetään kahta rajausvaihtoehtoa:
 - UCC-rajasta, jonka määrittelyyn ei liity tulkinnallisia epäselvyyksiä asetustekstin ja komission ohjeiden välillä
tai
 - UCC-aluetta mahdollisilla 1 km² lisäruuduilla.
- Kommenttikierroksen jälkeen linjauksen käsittely teemaryhmässä ja ohjausryhmässä 02/2026.
- Komission asetuskirjausten ja ohjeiden erot aiheuttaneet hämmennystä.

Toimenpiteillä viherrytetään tiivistä kaupunkiympäristöä

Ei nettohävikkiä -tavoite

- Kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreän ja latvuspeiton kansallisessa kokonaispinta-alassa ei saa tapahtua nettohävikkiä vuoteen 2024 verrattuna.
- Tavoitetta ei sovelleta Suomessa, koska tarkastelun ulkopuolelle jäävät kaupunkiekosysteemialueet, joissa kaupunkivihreä ylittää 45% ja latvuspeitto 10%.

Kasvava kehityssuunta

- 2031 alkaen saavutettava **kaupunkivihreän kansallisen kokonaispinta-alan** ja **kunkin kaupunkiekosysteemialueen latvuspeiton** kasvavat kehityssuunnat.
- Jäsenvaltio määrittelee tyydyttävät tasot. Komissio toimittaa puitteet määrittelylle vuonna 2028.

Seuranta

- **Kaupunkivihreä** = puiden, pensaikkojen, pensastojen, pysyvän ruohokasvillisuuden, jäkälien, sammalten ja sisävesistöjen kokonaisala, ml. rakennuksiin integroitu vihreä. **Latvuspeitto** = puiden latvusten peittämä kokonaisala.
- Aineistona CLC+ Backbone satelliittikuva-aineisto 10 m2 ruuduilla. Tunnistanut heikosti yksittäisiä kaupunkipuita ja puurivistöjä, mutta haaste on tuoreimmassa aineistossa ainakin osin korjattu. Mahdollisuus käyttää kansallisia lisäaineistoja, joille on tiukat laatuvaatimukset.

Toimenpidevalmistelun eteneminen

- Toimenpideideoita kerätty teemaryhmän työskentelyn lisäksi laajapohjaisten työpajojen (22.9. latvuspeitto, 9.10. kaupunkivihreä, 15.12. kokonaisuus) avulla ja huomioiden sidosryhmien kannanotot.
- YM ja TR3 jäsenistöstä koottu pienryhmä on laatinut alustavat toimenpidekuvaukset ja tunnistanut alustavasti toimenpiteiden vaikutuksia.
- Linjausten käsittely teemaryhmässä 12/2025 ja 02/2026, projektiryhmässä 01/2026 ja ohjausryhmässä 02/2026.
- Tavoitteena rajallinen määrä toimenpiteitä riittävän yleisellä tasolla. Tarvittaessa toimenpiteiden yhteensovittamista muiden teemaryhmien kanssa.

Alustavat toimenpideaihiot komission toimenpidetypologian mukaan jaoteltuina

Alustavia toimenpideaihioita voidaan muokata. Tavoitteena kokonaisuus, johon sisältyy sekä konkreettisia toimia että niiden ohjausmekanismeja.

Change of land use

- Brownfield-alueiden viherryttäminen

Greening of buildings/developments

- Koulujen, päiväkotien ja muiden palvelukohteiden pihojen kaupunkivihreän ja puuston lisääminen
- Puuston lisäämiseen kannustavat toimet suunnittelussa ja rakennushankkeissa

Greening of transport routes/infrastructure

- Katuympäristöjen ja pysäköintialueiden viherryttäminen

Improving ecosystem quality

- Viheralueiden kytkeytyneisyyden lisääminen ja laadullinen kehittäminen

Education and awareness raising

- Tietopohjan vahvistaminen, informaatio-ohjaus ja yhteistyö

Economic and other incentives

- Taloudelliset kannustimet ja tuet

Other enabling and supporting measures

- Kuntien viherryttämissuunnitelmat ym. ohjelmat
- Viherympäristötavoite MAL-sopimuksiin

Yhteystiedot

Samuli Alppi, yksikön johtaja,
samuli.alppi@gov.fi, +358 295 250 036

Virve Hokkanen, erityisasiantuntija,
virve.hokkanen@gov.fi, +358 295 250 034

Sanna Käyhkö, suunnittelija,
sanna.kayhko@gov.fi +358 295 250 178

Kestävä rakentaminen ja asuminen –osasto,
Ympäristöministeriö

Lisätiedot

VN Hankeikkuna

[Kansallisen ennallistamissuunnitelman laatiminen](#)

YM:n infosivu

ym.fi/ennallistamisasetus

Suomen ympäristökeskuksen selvitystyö (materiaali päivittyi):

[Kaupunkivihreän ja latvuspeiton lähtötasot ja tyydyttävät tasot](#)

EU:n ennallistamisasetus (EU) 2024/1991

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401991

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet